

INFORMATOR

Bezpieczeństwo w Grupie Azoty S.A.

Tarnów, grudzień 2020 r.

Szanowni Państwo,

Grupa Azoty S.A. ze względu na dużą ilość substancji niebezpiecznych wykorzystywanych w produkcji swoich wyrobów, podlega przepisom dotyczącym zakładów o dużym ryzyku. Zgodnie z tymi przepisami działalność zakładu została zgłoszona do Małopolskiego Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej (art. 250 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska).

W Grupie Azoty S.A. został opracowany i przekazany właściwym organom **Raport o bezpieczeństwie** oraz **Program zapobiegania awariom**.

Dążąc do minimalizacji ryzyka związanego z możliwością powstania poważnej awarii przemysłowej wdrożono w naszej spółce szereg technicznych i organizacyjnych środków bezpieczeństwa. Niniejszy dokument zawiera ich opis.

W celu ograniczenia zagrożenia stosuje się techniczne systemy zapobiegania skażeniom atmosfery, wody i gleby. Są to blokady technologiczne, dozowanie zbiorników oraz rurociągów, zbiorniki buforowe (zapasowe), tace z odpływem do kanalizacji przemysłowej, instalacje zraszaczowe, automatyzacja procesów technologicznych, systemy pomiarowe i ostrzegawcze o stanach krytycznych, oczyszczalnie ścieków i gazów wylotowych, system kanalizacji przemysłowej z zaworami umożliwiającymi zamknięcie przepływu.

W Grupie Azoty S.A. funkcjonuje system bezpieczeństwa gwarantujący ochronę ludzi i środowiska, stanowiący element ogólnego systemu zarządzania zakładem. System ten oparty jest o **Zintegrowany System Zarządzania obejmujący m.in. systemy zarządzania jakością (wg norm ISO 9001), środowiskiem (ISO 14001) i bezpieczeństwem (BS OHSAS 18001)**.

Na wypadek powstania awarii został opracowany wewnętrzny plan operacyjno-ratowniczy określający zasady prowadzenia działań ratowniczych i informowania o zagrożeniu. W trakcie opracowywania planu ustalono zasady współpracy z Państwową Strażą Pożarną i sposób powiadamiania administracji rządowej i samorządowej. Spółka Grupa Azoty S.A. utrzymuje dobrze wyszkoloną i wyposażoną w specjalistyczny sprzęt i środki gaśnicze Zakładową Straż Pożarną zdolną do podjęcia skutecznych działań ratowniczych. Strażacy w działaniach ratowniczych wspierani są przez ratowników chemicznych oraz inne służby zakładowe. Państwowa Straż Pożarna opracowała zewnętrzny plan operacyjno-ratowniczy przygotowany w celu likwidacji skutków awarii poza terenem zakładów.

Mamy świadomość, że prowadzona przez nas działalność wiąże się z ryzykiem powstania poważnej awarii przemysłowej i dlatego systematycznie podnosimy poziom zabezpieczeń, aby zminimalizować występujące zagrożenia. Przedstawione w dalszej części opracowania informacje mają na celu zapoznanie Państwa z występującymi zagrożeniami i zasadami postępowania w przypadku powstania awarii.

Dodatkowe informacje, odnoszące się do bezpieczeństwa na terenie zakładów z zachowaniem wymogów określonych w odrębnych przepisach dotyczących ochrony informacji niejawnych można uzyskać u Rzecznika Prasowego Grupy Azoty S.A. (tel. kom. 785 780 005).

Członek Zarządu
Grupy Azoty S.A.

Artur Kopeć

Zawartość

1. Oznaczenie prowadzącego zakład.
2. Grupa Azoty S.A. jako zakład podlegający przepisom dotyczącym zakładów o dużym ryzyku.
3. Opis działalności zakładu.
4. Substancje niebezpieczne na terenie Grupy Azoty S.A. decydujące o zaliczeniu do zakładu o dużym ryzyku.
5. Informacje dotyczące sposobów ostrzegania i postępowania społeczeństwa w przypadku wystąpienia awarii przemysłowej oraz środków bezpieczeństwa, które zostaną podjęte w przypadku wystąpienia awarii.
6. Opis rodzajów awarii i scenariusze.
7. Zastosowane środki techniczne, organizacyjne i proceduralne chroniące przed wystąpieniem awarii.

Niniejszy dokument zawiera informacje określone w art. 261 ust. 5 pkt 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz.U.z 2018 r., poz. 799, z póź. zm.).

1. Oznaczenie prowadzącego zakład

Nazwa zakładu: **Grupa Azoty S.A.**
Adres: **ul. E. Kwiatkowskiego 8, 33-101 Tarnów**

Wpis do KRS:

**Sąd Rejonowy dla Krakowa - Śródmieścia
XII Wydział Gospodarczy
KRS: 0000075450, REGON: 850002268
NIP: PL 873-00068-29**

Kapitał zakładowy i wpłacony: **495 977 420 PLN**

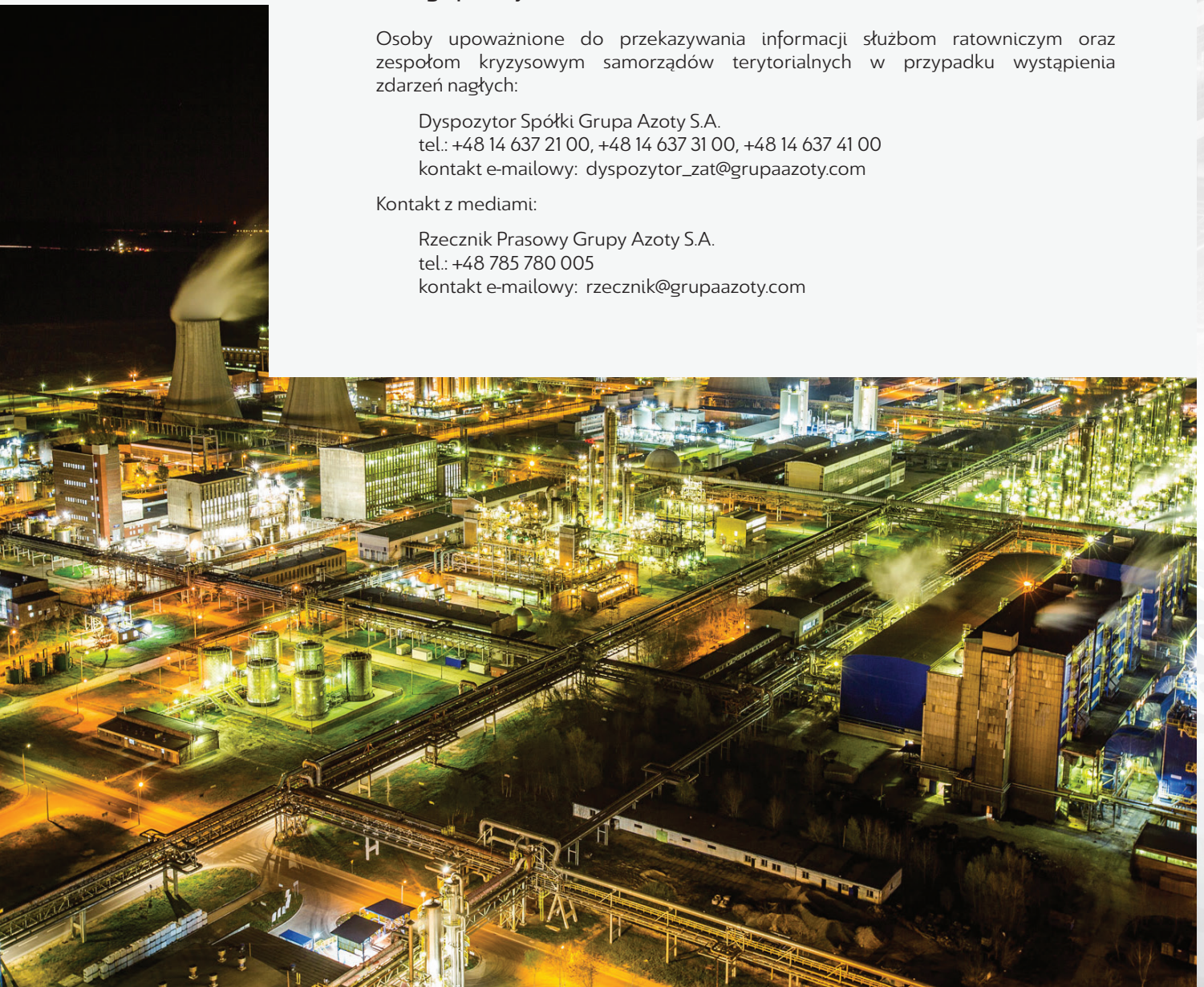
Infolinia: +48 14 637 37 37
Centrala telefoniczna: +48 14 633 07 81
www.grupazoty.com

Osoby upoważnione do przekazywania informacji służbom ratowniczym oraz zespołom kryzysowym samorządów terytorialnych w przypadku wystąpienia zdarzeń nagłych:

Dyspozytor Spółki Grupa Azoty S.A.
tel.: +48 14 637 21 00, +48 14 637 31 00, +48 14 637 41 00
kontakt e-mailowy: dyspozytor_zat@grupazoty.com

Kontakt z mediami:

Rzecznik Prasowy Grupy Azoty S.A.
tel.: +48 785 780 005
kontakt e-mailowy: rzecznik@grupazoty.com

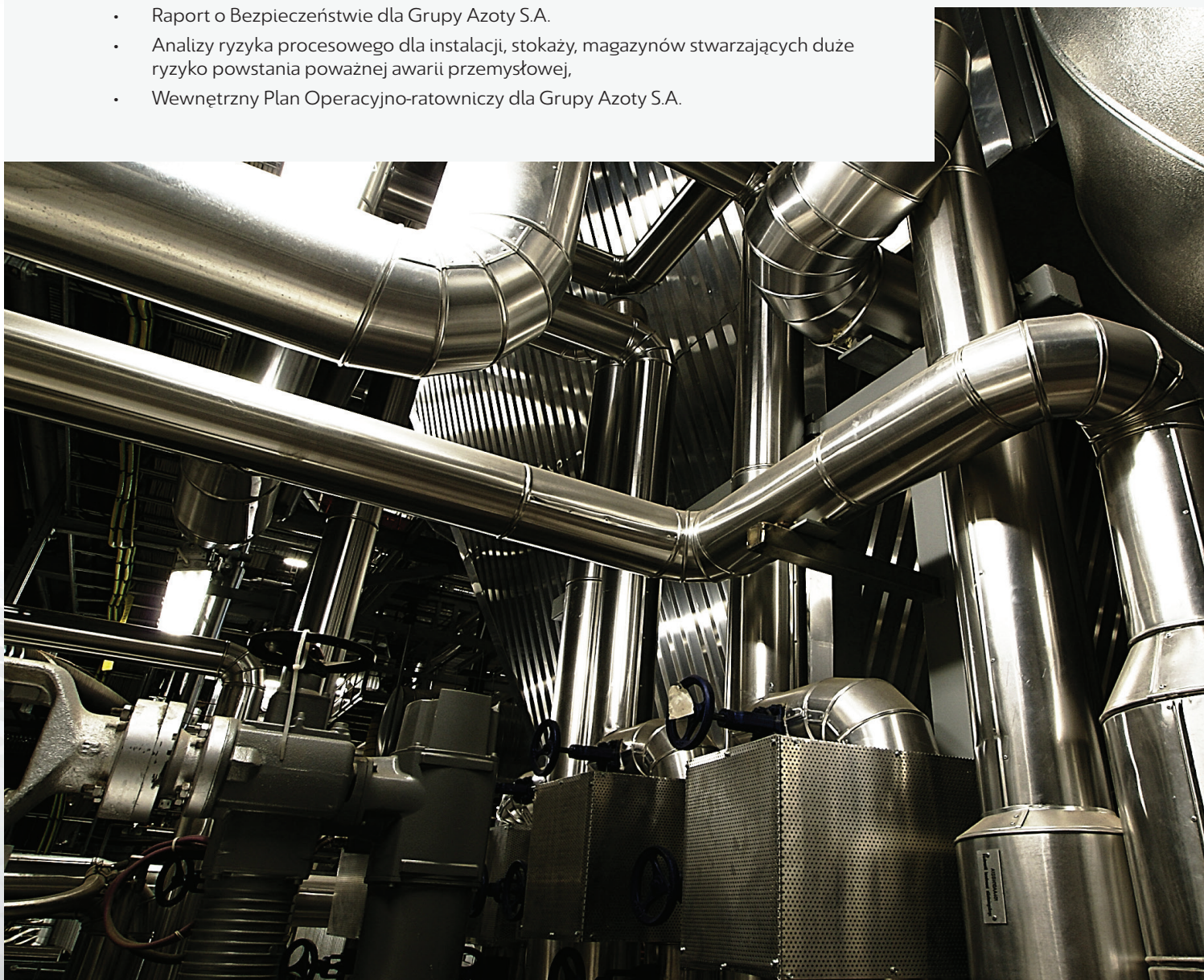

2. Grupa Azoty S.A. jako zakład podlegający przepisom dotyczącym zakładów o dużym ryzyku

Grupa Azoty S.A. ze względu na rodzaj, kategorie i ilości substancji niebezpiecznych znajdujących się na jej terenie, została zaliczona do zakładu o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, o czym powiadomiono Małopolskiego Komendanta Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Krakowie oraz Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska.

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2018.672) art. 250 oraz stosownie do zapisów art. 251 i 253 ww. ustawy zostały opracowane i przekazane do Małopolskiego Komendanta KW PSP w Krakowie oraz do Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska:

- zgłoszenie zakładu dużego ryzyka,
- Program Zapobiegania Awariom,
- Raport o Bezpieczeństwie dla Grupy Azoty S.A.
- Analizy ryzyka procesowego dla instalacji, stokaży, magazynów stwarzających duże ryzyko powstania poważnej awarii przemysłowej,
- Wewnętrzny Plan Operacyjno-ratowniczy dla Grupy Azoty S.A.

3. Opis działalności zakładu

Grupa Azoty S.A. jest jednostką dominującą w Grupie Kapitałowej Grupa Azoty, jednej z kluczowych grup kapitałowych branży nawozowo-chemicznej w Europie. Domeną Grupy Azoty S.A. jest działalność produkcyjna, usługowa i handlowa w zakresie nawozów mineralnych, tworzyw konstrukcyjnych i surowców do ich wytwarzania oraz innych chemikaliów.

Spółka Grupa Azoty S.A. jest ważnym producentem nawozów azotowych, wytwarza:

- Saletrzak 27 standard,
- Saletrę amonową 32,
- nawozy azotowe z siarką Saletrosan® 26 i siarczan amonu AS 21, których jest największym producentem w kraju.

Grupa Azoty S.A. jest największym w Polsce producentem tworzyw konstrukcyjnych. Tworzywa (Tarnamid®, Alphalon® – nazwy handlowe poliamidu 6) produkowane są zarówno w formie naturalnej, jak i modyfikowalnej, a ich wysoka jakość oraz receptury, które dedykowane są do indywidualnych projektów, to efekt wykorzystania własnego zaplecza R&D, jak i współpracy Grupy Azoty z wiodącymi polskimi instytucjami naukowo-badawczymi.

W ofercie tego segmentu znajdują się również: Tarnoform® (nazwa handlowa poliacetalu POM) naturalny i modyfikowany oraz inne tworzywa modyfikowane oparte na poliamidzie 6.6 (Tarnamid A®), polipropylene (Tarnoprop®), czy PBT (Tarnodur®). Tworzywa wytwarzane w Grupie Azoty znajdują zastosowanie w wielu branżach ze względu na szereg bardzo korzystnych właściwości fizycznych, m.in. w przemyśle: motoryzacyjnym, budownictwie, elektrotechnice, AGD oraz przemyśle spożywczym i włókienniczym.

Spółka ma w swojej ofercie także chemikalia (np. cykloheksanon, nitrozy) oraz katalizatory.

Dysponując wysokiej klasy zapleczem badawczym świadczy usługi w zakresie badań i doradztwa technicznego, umożliwiając optymalny dobór i wykorzystanie własności tworzyw. Świadczy także usługi w ramach nowoczesnego laboratorium. Spółka współpracuje z ośrodkami badawczymi i naukowymi.

Od 2008 r. Grupa Azoty S.A. notowana jest na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie. Grupa Azoty S.A. wchodzi m.in. w skład następujących indeksów: WIG-CHEMIA, WIG30, mWIG 40, WIG, WIG-Poland, InvestorsMS, WIG.MS-PET, WIG-ESG i CEEplus.

Grupa Azoty S.A. stworzyła solidną i dynamicznie rozwijającą się grupę kapitałową. Spółki wchodzące w jej skład zapewniają kompleksową ofertę dla najbardziej wymagających klientów, dla których priorytetami są bezpieczeństwo, wysoka jakość i nowoczesne technologie.

Przyjęta w Spółce „Polityka Zarządzania” definiuje zamierzenia i zasady związane z całością prowadzonej działalności, stanowiąc ramy dla ustanawiania i przeglądu wskazanych strategicznych celów dotyczących jakości, środowiska, bezpieczeństwa i higieny pracy oraz bezpieczeństwa żywności.

4. Główne substancje niebezpieczne występujące na terenie Grupy Azoty S.A. decydujące o zaliczeniu do zakładu o dużym ryzyku

- **Amoniak** - gaz bezbarwny, palny o charakterystycznym zapachu dobrze rozpuszczalny w wodzie, parując tworzy aerozol podobny do pary wodnej i rozchodzący się tuż nad ziemią. Działa toksycznie przez drogi oddechowe. Może powodować oparzenia (oczu, dróg oddechowych i skóry). Działa bardzo toksycznie na organizmy wodne. Produkt palny, jednak bardzo trudno zapala się w powietrzu.
- **Oleum**- oleista ciecz barwy słomkowej po zetknięciu z metalami wydziela się wodór (działanie wybuchowe) w połączeniu z wodą mocno się nagrzewa i rozpryskuje. Działa drażniąco na układ oddechowy, oczy i skórę powoduje oparzenia.
- **Kwas azotowy** - silnie żrąca ciecz, działa drażniąco na układ oddechowy, oczy i skórę, powoduje mocne oparzenia.
- **Nitroza** - ciecz żrąca i trująca, powoduje niebezpieczne oparzenia dróg oddechowych, oczu i skóry.
- **Formalina** - substancja toksyczna, żrąca i drażniąca drogi oddechowe, oczy i skórę.
- **Fenol** - ciecz palna, działa toksycznie przez drogi oddechowe, powoduje oparzenia.
- **Cykloheksan** - ciecz łatwopalna, działa drażniąco na skórę, toksyczna, przy zatruciu występują zawroty głowy, zaburzenia równowagi.
- **Substancje utleniające** - występują w postaci ciał stałych lub cieczy, mogą intensyfikować pożar, ich niekontrolowany rozkład może doprowadzić do wybuchu.
- **Substancje toksyczne lub szkodliwe dla środowiska** - ciała stałe lub ciecze stosowane jako katalizatory lub substancje pomocnicze w produkcji. Działają drażniąco na oczy, skórę i drogi oddechowe, mogą wywoływać reakcje alergiczne.

5. Informacje dotyczące sposobów ostrzegania i postępowania społeczeństwa w przypadku wystąpienia awarii przemysłowej oraz środków bezpieczeństwa, które zostaną podjęte w przypadku wystąpienia awarii

Ostrzeżenie i alarmowanie

W przypadku awarii chemicznej, wybuchu pożaru lub innego zagrożenia, w Grupie Azoty S.A. uruchamiany jest niezwłocznie system alarmowania, ostrzegania i informowania.

Wyróżnia się trzy stopnie alarmowania:

- **I stopień** – zagrożenie miejscowe w obrębie instalacji do ok. 200 m
- **II stopień** – zagrożenie miejscowe powyżej 200 m, ale nie wychodzące poza obszar Spółki Grupa Azoty S.A.
- **III stopień** – zagrożenie wychodzące poza teren Spółki Grupy Azoty S.A.

Alarmowanie o zagrożeniu chemicznym ma na celu ostrzeżenie ludności oraz umożliwienie jej ewakuacji lub schronienia się w zamkniętych pomieszczeniach.

System ostrzegania i alarmowania przyjęty do realizacji w Grupie Azoty S.A. obejmuje:

- zawiadomienie służb ratowniczych organów administracji,
- uruchomienie syren alarmowych w zagrożonych rejonach,
- informowanie ludności poprzez środki masowego przekazu oraz telefonię komórkową,
- emisję komunikatów z urządzeń zainstalowanych na pojazdach Straży Pożarnej i Policji.

Na terenie Spółki znajdują się skuteczne urządzenia i środki techniczne wykorzystywane do wczesnego powiadamiania i informowania pracowników oraz mieszkańców terenów przyległych o zagrożeniach, są to:

- syrena główna EC
- syreny OC
- syreny lokalne
- światła zaporowe oraz samowytładowcze
- rogatki
- radiowęzeł zakładowy oraz radiowęzły lokalne
- system nagłośnienia głównych dróg w Spółce
- instalacja sygnalizacji p.poż. (czujki p.poż.,)
- wykrywacze stężeń (eksplozymetry, detektory, itp.)
- samochód kontrolno - pomiarowy z instalacją nagłaśniającą
- wiatrowskazy

Przykładowy komunikat nadawany przy awarii III stopnia:

Uwaga - podajemy ważny komunikat. Na terenie Grupa Azoty S.A. doszło do zdarzenia, [krótki opis] które:

- „nie stanowi zagrożenia dla zdrowia lub życia mieszkańców, ale może powodować lokalną uciążliwość zapachową, zadymienie, hałas...”

lub

- „może lokalnie zagrażać zatruciem / skutkami wybuchu”.

Prosimy mieszkańców o:

- zachowanie spokoju oraz śledzenie kolejnych komunikatów związanych z awarią, nadawanych w lokalnych środkach masowego przekazu i poprzez SMS-y

lub

- zachowanie spokoju, niewychodzenie z domów, pozamykanie okien i drzwi oraz śledzenie kolejnych komunikatów związane z awarią nadawanych w lokalnych środkach masowego przekazu i poprzez SMS-y

lub

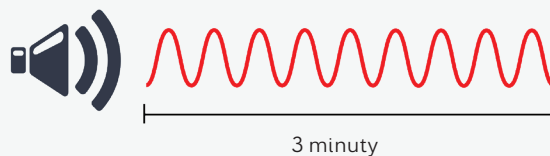
- niezwłoczną ewakuację z obszaru ... w kierunku ... , objęcie opieką osób starszych, niepełnoletnich i niepełnosprawnych.

O rozwoju sytuacji będziemy na bieżąco informować.

Ogłaszanie i odwołanie alarmu za pomocą syren alarmowych:

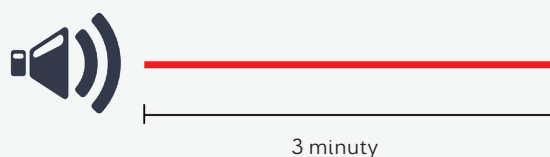
Ogłoszenie alarmu:

Sygnał modulowany 9 razy trwający 3 minuty

Odwołanie alarmu:

Sygnał ciągły trwający 3 minuty

Zasady postępowania w przypadku zagrożenia

Osoby przebywające w strefie potencjalnego zagrożenia powinny:

- natychmiast schronić się w najbliższym budynku,
- objąć opieką osoby starsze, niepełnoletnie i niepełnosprawne unikać kontaktu z substancjami niebezpiecznymi,
- osoby przebywające na ternie otwartym powinny jak najszybciej opuścić rejon, zagrożenia, czyli przemieścić się prostopadłe do kierunku wiatru, wyznaczonego na podstawie wiatrowskazu, dymu z komina, chmury, itp.,
- w budynku należy zamknąć i uszczelnić okna, przewody wentylacyjne,
- zamknąć zawory gazowe, wyłączyć urządzenia elektryczne,
- w pomieszczeniu, jeżeli jest to możliwe, należy włączyć radioodbiornik lub telewizor w celu odbioru komunikatów nadawanych na częstotliwościach lokalnych,
- należy stosować się do instrukcji i poleceń służb ratowniczych.

Najważniejsze numery telefonów:

Zakładowa Straż Pożarna Spółki Grupa Azoty S.A.

Numer alarmowy: +48 14 637 25 00

Dyspozytor Spółki Grupa Azoty S.A.

Numery telefonów: +48 14 637 21 00

+48 14 637 31 00

+48 14 637 41 00

Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej w Krakowie.

ul. Zarzeczce 106,30-134 Kraków

Numer alarmowy: 112

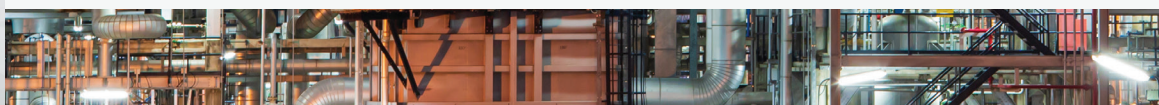
Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Tarnowie

ul. Klikowska 39, 33-100 Tarnów

Numer alarmowy 998 lub 112

Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego w Tarnowie

Numer alarmowy +48 14 6 883 330

6. Opis rodzajów awarii i scenariusze

W wyniku awarii mogących wystąpić na instalacjach, stokazach, magazynach w Grupie Azoty S.A. możliwe są następujące zagrożenia:

- toksyczne, wynikające z rozprzestrzeniania się uwolnionej toksycznej substancji niebezpiecznej,
- pożarowe,
- wybuchowe.

W Raporcie o Bezpieczeństwie dla Grupy Azoty S.A. zdefiniowano i przeanalizowano różne scenariusze zdarzeń i obliczono zasięgi stref zagrożen. **Strefy zagrożeń podano dla wskaźnika PAC-2. Wskaźnik PAC-2** jest to maksymalne stężenie substancji niebezpiecznej, poniżej którego prawie wszyscy ludzie wystawieni na działanie tego środka przez okres do jednej godziny nie doznają nieodwracalnego i poważnego skutku dla zdrowia lub symptomów, które mogłyby osłabić zdolność do normalnego działania.

Główne scenariusze dla awarii przemysłowych dla poszczególnych substancji niebezpiecznych:

Amoniak:

1. całkowite rozszczelnienia największego zbiornika magazynowego,
2. powstanie nieszczelności w części ciekłej instalacji magazynowej,
3. wyciek w trakcie rozładunku.

Dla tych scenariuszy strefa zagrożenia może obejmować obszary poza terenem Spółki: np. dla scenariusza najbardziej prawdopodobnego zasięg chmury toksycznej o stężeniu szkodliwym PAC-2 wynosi 1618 metrów.

Oleum:

1. całkowite rozszczelnienie największego zbiornika magazynowego i wypływ w krótkim czasie,
2. rozszczelnienie rurociągu przesyłowego oleum,
3. wyciek w trakcie załadunku.

Dla tych scenariuszy strefa zagrożenia może obejmować obszary poza terenem Spółki. Dla scenariusza najbardziej prawdopodobnego dla stokażu oleum zasięg chmury toksycznej o stężeniu szkodliwym PAC-2 wynosi 1583 metry.

Zasięg chmury toksycznej oleum występującym na instalacji Nitrozy wynosi ok. 1295 metrów.

Nitroza:

1. wypływ całej zawartości zbiornika magazynowego Z11 lub Z12 w krótkim czasie,
2. powstanie nieszczelności na zbiorniku nitrozy Z8 (zdarzenie najbardziej prawdopodobne),
3. wycieku w trakcie załadunku nitrozy.

Zasięg chmury toksycznej dla nitrozy wynosi 193 metry.

Pozostałe scenariusze awaryjne rozpatrywane w Raporcie o bezpieczeństwie swoimi skutkami ograniczają się do terenu Zakładu.

7. Zastosowane środki techniczne, organizacyjne i proceduralne chroniące przed wystąpieniem awarii

W zakładzie stosowane są następujące rozwiązania techniczne i organizacyjnej zapobiegające awariom i ograniczające ich skutki:

- systemy blokad technologicznych,
- zawory bezpieczeństwa,
- system awaryjnego rozdziálu węzłów,
- system ochrony przed elektrycznością statyczną,
- zabezpieczenia miejsc magazynowania i przeładunku substancji niebezpiecznych, w tym tace odpływowe i bezodpływowe pod zbiornikami stokażowymi oraz tace w miejscu załadunku i rozładunku surowców i produktów,
- system detekcji,
- system monitoringu,
- system odprowadzania ścieków (sieć kanalizacji przemysłowej i deszczowej),
- system oczyszczania ścieków (Biologiczna Oczyszczalnia Ścieków, Chemiczna Oczyszczalnia Ścieków, Centralna Oczyszczalnia Ścieków),
- urządzenia ochrony powietrza przed zanieczyszczeniem,
- wykwalifikowana załoga monitorująca na bieżąco prace instalacji.

Środki techniczne służące alarmowaniu i informowaniu opisano w pkt. 5.

W przypadku gdy dojdzie do awarii, uruchomione zostaną siły i środki Zakładowej Straży Pożarnej GA S.A. wspierane przez Wydziałowe Grupy Ratownicze. Podjęte działania realizowane będą w oparciu o przyjęty „Wewnętrzny plan operacyjno-ratowniczy dla Grupy Azoty S.A.”.

**GRUPA
AZOTY**

